

Skatteutskottets yttrande 2025/26:SkU7y

Verksamheten i Europeiska unionen under 2025

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet har gett bl.a. skatteutskottet tillfälle att senast den 30 april 2026 yttra sig över regeringens skrivelse 2025/26:115 Verksamheten i Europeiska unionen under 2025 och eventuella följdmotioner. Utskottet har beslutat att yttra sig över skrivelsen i de delar som rör utskottets beredningsområde och över kommittémotion 2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 37.

Utskottet anser att utrikesutskottet bör föreslå att riksdagen ska avslå motionsyrkandet och lägga skrivelsen till handlingarna.

I yttrandet finns en avvikande mening (V).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelsen redogör regeringen för verksamheten i Europeiska unionen under 2025 i enlighet med 9 kap. 21 § riksdagsordningen. Skrivelsen är en övergripande beskrivning av Europeiska unionens utveckling och förbindelser med omvärlden, det ekonomiska och sociala samarbetet, samarbetet om rättsliga och inrikes frågor samt unionens institutioner. Den tar upp beslut och händelser i unionen och redovisar bredden i unionens frågor utifrån arbetet i rådets olika sammansättningar.

När det gäller skatteutskottets beredningsområde redogörs för arbetet inom följande områden: Skattefrågor i FN, mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen, mervärdesskatt, punktskatt, administrativt samarbete och tull.

Skattefrågor i FN

Under 2024 togs ett mandat fram för förhandlingar om en ramkonvention och i början av 2025 upprättades den mellanstatliga kommittén som ska ta fram ramkonventionen och två tillhörande protokoll. Ett av dessa två protokoll, det s.k. andra protokollet, handlar om hur skattetvister ska kunna undvikas och lösas. Förhandlingarna om såväl ramkonventionen som protokollet ska vara avslutade till hösten 2027. I september lämnade kommissionen en rekommendation till ett rådsbeslut om att ge kommissionen mandat att delta i förhandlingarna om det andra protokollet och de delar av ramkonventionen som är relaterade till eller påverkar det andra protokollet. Kommissionen hade inte fått något mandat vid årets slut.

Överläggning med skatteutskottet ägde rum i oktober.

Mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen

Kommissionen presenterade i mars 2024 ett förslag om ändringar i förordningen från 2023 om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen (CBAM-förordningen). Syftet är att förenkla och stärka mekanismen (se fakta-PM 2024/25:FPM25). Den 27 maj 2025 beslutade rådet för allmänna frågor om en allmän inriktning om förslaget och den 29 september antogs förslaget i rådet.

Överläggning med skatteutskottet ägde rum i april och skatteutskottet informerades om frågan senast i juni 2025. Samråd med EU-nämnden ägde rum i maj och september.

Mervärdesskatt

Direktiv om mervärdesskatt vid distansförsäljning av importerade varor

Den 8 december 2022 presenterade kommissionen ett lagstiftningspaket om mervärdesskatt i den digitala tidsåldern (ViDA) i vilket det ingick ett förslag om att göra säljarna ansvariga för mervärdesskatt vid distansförsäljning av importerade varor av mindre värde genom att göra det obligatoriskt för dem att redovisa skatten i den särskilda ordningen vid import (se fakta-PM 2022/23:FPM37). På Ekofinrådet den 13 maj 2025 nåddes en politisk överenskommelse om ett omarbetat förslag som i huvudsak innebär att det inte längre är möjligt för säljare att undvika ansvaret för att betala moms vid viss import, oavsett om mervärdesskatten redovisas enligt den särskilda ordningen vid import. Förslaget antogs sedan vid rådet den 18 juli.

Skatteutskottet informerades i frågan i maj 2025. Samråd med EU-nämnden ägde rum i maj och juli.

Eppo och Olafs åtkomst till information om mervärdesskatt

Kommissionen presenterade i november ett förslag till ändring av förordningen från 2010 om Europeiska åklagarmyndighetens (Eppo) och Europeiska byrån för bedrägeribekämpnings (Olaf) åtkomst till information om mervärdesskatt på unionsnivå. Förslaget handlar om att Eppo och Olaf ska få åtkomst till uppgifter om mervärdesskatt som utbyts på EU-nivå enligt rådets förordning (EU) nr 904/2010. Syftet är att säkerställa överensstämmelse mellan rådets förordning (EU) 2017/19392 (Eppo-förordningen), förordning (EU, Euratom) nr 883/20133 (Olaf förordningen) och förordning (EU) nr 904/2010 om administrativt samarbete och kampen mot mervärdesskattebedrägeri (se fakta-PM 25/26:FPM44).

Punktskatt

Omarbetat energiskattedirektiv

I juli 2021 presenterade kommissionen, som en del av det s.k. Fit for 55-paketet, ett förslag till omarbetat energiskattedirektiv (se fakta-PM 2020/21:FPM130). Förslaget diskuterades vid Ekofinrådet den 13 november 2025.

Skatteutskottet informerades i frågan i november 2025. Samråd med EU-nämnden ägde rum i november.

Tobaksskattedirektivet

I juli presenterade kommissionen sitt förslag till ett nytt tobaksskattedirektiv. Förslaget innebär att det nuvarande tobaksskattedirektivet ersätts med ett nytt direktiv, som är en omarbetning av det tidigare direktivet med vissa ändringar. Syftet med förslaget är huvudsakligen att nya tobaksrelaterade produkter inkluderas i tillämpningsområdet, och att minimiskattenivåerna justeras. Ändringarna föreslås börja tillämpas den 1 januari 2028 (se fakta-PM 2025/26:FPM1). Förslaget diskuterades på Ekofinrådet den 10 oktober.

Överläggning med skatteutskottet ägde rum i oktober 2025. Samråd med EU-nämnden ägde rum i oktober.

Administrativt samarbete

Administrativt samarbete i fråga om beskattning

EU slöt mellan 2015 och 2016 fem internationella avtal med Schweiz, Liechtenstein, Monaco, Andorra och San Marino om administrativt samarbete i frågor som rör direkt beskattning. Behov av uppdatering av avtalen uppstod bl.a. med anledning av att Organisationen för ekonomiskt samarbete och utvecklings (OECD) gemensamma rapporteringsstandard för automatiskt utbyte om finansiella konton mellan olika stater och jurisdiktioner (CRS) har uppdaterats. Samma standard är genomförd inom EU genom rådets direktiv om administrativt samarbete på skatteområdet (DAC). Under 2024 uttryckte även Norge intresse för att inleda förhandlingar med EU om att ingå ett avtal för att förbättra det administrativa samarbetet i frågor som rör direkt beskattning med medlemsstaterna. Det skulle innebära att Norge delvis deltar i samarbetet enligt DAC. I juli 2025 gav kommissionen sin rekommendation för ett rådsbeslut om mandat att inleda förhandlingar om ett avtal om utökat administrativt samarbete på skatteområdet mellan Norge och EU. Ekofinrådet beslutade i oktober att ge kommissionen ett sådant mandat. Då beslutades även om undertecknandet av kommissionens framförhandlade ändringar i EU:s avtal med Schweiz, Liechtenstein, Monaco, Andorra och San Marino så att de överensstämmer med den uppdaterade globala standarden för utbyte av upplysningar om finansiella konton. Rådet beslutade den 21 oktober att avtalen skulle antas.

Skatteutskottet informerades om frågan i september 2025. Samråd med EU-nämnden ägde rum i oktober.

Ändringsdirektiv om administrativt samarbete

Kommissionen presenterade i oktober 2024 ett förslag till ändringsdirektiv om samarbete (DAC 9) (se fakta-PM 2024/25:FPM9).

På Ekofinrådet den 11 mars 2025 antogs en allmän riktlinje om förslaget, vilket sedan antogs på rådet den 14 april.

Överläggning med skatteutskottet ägde rum i februari 2025. Samråd med EU-nämnden ägde rum i mars.

Tull

Reformering av tullunionen

Kommissionen presenterade sitt förslag om en reformering av tullunionen i maj 2023 (se fakta-PM 2022/23:FPM97). Rådet enades den 27 juni 2025 om ett partiellt mandat inför trepartsmötet med Europaparlamentet och kommissionen.

Överläggningar med skatteutskottet ägde rum i januari och juni 2025 och skatteutskottet informerades om frågan i december. Samråd med EU-nämnden ägde rum i juni och december.

Avskaffande av tröskelvärde för tullbefrielse

Som en del av reformen av tullunionen, ingår förslaget till ändring av förordningen från 1987 om införandet av en förenklad tullbehandling för distansförsäljning av varor och av förordningen från 2009 om avskaffandet av tröskelvärde för tullbefrielse (se fakta-PM 2022/23:FPM97). På Ekofinrådet den 13 november 2025 nåddes en politisk överenskommelse som innebär att tullfriheten för försändelser från tredjeländ med ett sammanlagt värde under 150 euro tas bort och att tull ska betalas från första kronan. På Ekofinrådet den 12 december nåddes en politisk överenskommelse som innebär att det, under en övergångsperiod, tas ut en schablontull på 3 euro per vara i en försändelse från ett tredjeländ med ett sammanlagt värde under 150 euro.

Överläggning med skatteutskottet ägde rum i december 2025. Samråd med EU-nämnden ägde rum i november och i december.

Programmet för den inre marknaden och tullen

I september presenterade kommissionen, som en del av den föreslagna fleråriga budgetramen för 2028–2034, ett förslag om inrättande av programmet för den inre marknaden och tullen (se fakta-PM 2025/26:FPM28). Förslaget är en sammanslagning av de nuvarande programmen: programmet för den inre marknaden, tullprogrammet, fiscalisprogrammet, unionsprogrammet för bedrägeribekämpning samt instrumentet för inköp av tullkontrollutrustning. Rådet enades den 19 december 2025 om ett partiellt mandat inför trepartsmöte med Europaparlamentet och kommissionen.

Överläggning med skatteutskottet ägde rum i november 2025.

Motionen

I kommittémotion 2025/26:3988 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 37 föreslås att Sverige ska arbeta i EU för att kriminalisera skatteflykt och medhjälp till skatteflykt så att dessa handlingar får kännbara påföljder. Motionärerna anför att de vill sätta stopp för skatteflykt och skatteparadis, både i och utanför EU. Att komma åt skattesmitare måste prioriteras. Varje år försvinner enligt motionärerna hisnande summor pengar för att förmögna personer och företag vägrar betala skatt, vilket drar undan stora resurser från samhället som skulle ha kunnat användas till den gemensamma välfärden. Motionärerna menar att det är allvarligt eftersom det minskar tilliten, sammanhållningen och förtroendet för samhället. Motionärerna anför vidare att de arbetar för att stärka regleringarna av skatteparadis och agerar för att få mer öppenhet och samarbete mellan länder när det gäller skatteinformation. Brottsligheten har enligt motionärerna blivit alltmer internationell. Narkotika, bedrägerier och välfärdsbrottslighet flyter över gränserna. Motionärerna menar därför att arbetet mot detta måste stärkas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att frågan om att motverka skatteflykt, skatteundandragande och skadlig skattekonkurrens har fortsatt hög politisk prioritet.

När det gäller att stärka det internationella ramverket mot skatteflykt och skatteundandragande har Sverige deltagit mycket aktivt i OECD:s och G20:s gemensamma projekt för att motverka skattebaserodering och vinstförflyttning (BEPS).

Sverige har också genomfört EU:s s.k. skatteflyktsdirektiv (Anti Tax Avoidance Directive, ATAD) som bl.a. innebär att ränteavdragsbegränsningsregler, CFC-regler (Controlled Foreign Company), regler om exitbeskattning för företag, regler mot s.k. hybrida mismatchningar och en skatteflyktsregel har införts.

För att genomföra rådets direktiv (EU) 2022/2523 om säkerställande av en global minimiskattenivå för multinationella koncerner och storskaliga nationella koncerner i unionen och därigenom förhindra skatteflykt och aggressiv skatteplanering ställde sig utskottet bakom regeringens förslag om en tilläggsskatt som ska säkerställa att stora multinationella koncerners vinster beskattas med en effektiv skattesats om minst 15 procent.

Regeringen arbetar också kontinuerligt med att uppdatera befintliga skatteavtal och förhandla nya för att säkerställa att de är i linje med aktuella internationella standarder, vilket bl.a. bidrar till att stärka transparensen, möjliggöra informationsutbyte och motverka skatteflykt och skatteundandragande.

Regeringen deltar vidare i arbetet med att ytterligare stärka det administrativa samarbetet i fråga om beskattning, bl.a. har lagstiftning om rapportering och utbyte av upplysningar om inkomster genom digitala plattformar och om rapportering och utbyte av information om krypto-tillgångar nyligen införts.

Regeringen deltar också i arbetet med att uppdatera EU:s förteckning över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet för att säkerställa att kriterierna för god förvaltning på skatteområdet är uppfyllda.

Med hänsyn till vad som anförts finner utskottet inte skäl att rikta ett tillkännagivande till regeringen om att Sverige ska arbeta i EU för att kriminalisera skatteflykt och medhjälp till skatteflykt. Utskottet anser därmed att utrikesutskottet bör föreslå att riksdagen ska avslå motionsförslaget.

Utskottet har i övrigt inga synpunkter på den redogörelse som lämnas i skrivelsen om arbetet på skatte- och tullområdet.

Stockholm den 28 april 2026

På skatteutskottets vägnar

Niklas Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Niklas Karlsson (S), Boriana Åberg (M), Marie Olsson (S), Bo Broman (SD), Kalle Olsson (S), Marie Nicholson (M), Ida Ekeröth Clausson (S), Mathias Tegnér (S), Adam Reuterskiöld (M), Ilona Szatmári Waldau (V), Cecilia Engström (KD), Helena Vilhelmsson (C), Jimmy Ståhl (SD), Annika Hirvonen (MP), Anders Ekegren (L), Erik Hellsborn (SD) och Ulf Lindholm (SD).

Avvikande mening

Verksamheten i Europeiska unionen för 2025 (V)

Ilona Szatmári Waldau (V) anför:

Jag och mitt parti vill sätta stopp för skatteflykt och skatteparadis, både i och utanför EU. Att komma åt skattesmitare måste prioriteras. Varje år försvinner hisnande summor pengar för att förmögna personer och företag vägrar betala skatt, vilket drar undan stora resurser från samhället som skulle ha kunnat användas till den gemensamma välfärden. Det är allvarligt eftersom det minskar tilliten, sammanhållningen och förtroendet för samhället. Jag och mitt parti arbetar för att stärka regleringarna av skatteparadis och agerar för att få mer öppenhet och samarbete mellan länder när det gäller skatteinformation. Brottligheten har blivit alltmer internationell. Narkotika, bedrägerier och välfärdsbrottlighet flyter över gränserna. Arbetet mot detta måste stärkas. Jag och mitt parti föreslår därför att Sverige ska arbeta i EU för att kriminalisera skatteflykt och medhjälp till skatteflykt så att dessa handlingar får kännbara påföljder.